

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 105/02-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. októbra 2002 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. K. Ö., bytom B., vo veci porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 19 ods. 1 a čl. 50 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 písm. b) a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom prokurátora Okresnej prokuratúry v Komárne v konaní vedenom pod č. Pv 354/02 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. K. Ö. **o d m i e t a** ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júla 2002 doručená sťažnosť Mgr. K. Ö., bytom B., (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 19 ods. 1 a čl. 50 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 5 ods. 1 písm. b) a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom prokurátora Okresnej prokuratúry v Komárne (ďalej len „okresný

prokurátor“) v konaní vedenom pod č. Pv 354/02. Sťažovateľ žiadal zároveň priznať finančné zadosťučinenie vo výške 100 000 Sk.

Konkrétne sťažovateľ uviedol, že:

- v rámci trestného stíhania, ktoré sa začalo proti nemu ako obvinenému vydaním uznesenia vyšetrovateľa ČVS: OÚV-120/20-KN-2002 SR z 26. marca 2002 podľa § 160 ods. 1 a § 163 ods. 1 Trestného poriadku za trestný čin útoku na verejného činiteľa podľa § 155 ods. 1 písm. b) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona spáchaného „spôsobom a z dôvodov v uznesení uvedených“,
- okresný prokurátor listom z 28. marca 2002 č. Pv 354/02-6 upravil vyšetrovateľa Okresného úradu vyšetrovania v Komárne tak, že mu vydal pokyn podľa § 75 Trestného poriadku zadržať sťažovateľa, pretože je u neho daný dôvod väzby podľa § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a vyšetrovateľ ho na základe tohto pokynu zadržal napriek tomu, že uvedené dôvody väzby (pre účely § 76 ods. 1 Trestného poriadku) tu neboli, lebo podľa § 67 ods. 1 obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak sú tu konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú preventívnu väzbu, ďalej v čase zadržania 3. apríla 2002 v spise neboli žiadne skutočnosti (okrem neoverenej výpovede poškodeného), ktoré by odôvodňovali obavu, že bude pokračovať v trestnej činnosti, a nakoniec neukončené konanie vedené proti nemu na Okresnom súde v Komárne za trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1 a 2 písm. b) a c) Trestného zákona nie je konkrétnou skutočnosťou, lebo podľa § 2 ods. 2 Trestného poriadku dokiaľ právoplatným odsudzujúcim rozsudkom nie je vyslovená vina, nemožno na toho, proti komu sa vedie trestné konanie, hľadieť, akoby bol vinný. V dôsledku toho strávil dva dni ako zadržaný v cele policajného zaistenia na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Komárne bez toho, aby boli dané dôvody väzby, a tým dôvody zadržania podľa § 76 ods. 1 Trestného poriadku, čím podľa sťažovateľa bolo porušené jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 písm. b) dohovoru a čl. 17 ods. 2 ústavy. Počas zadržania sa musel podrobiť vyšetreniu zdravotného stavu na Poliklinike v Komárne, kam bol predvedený policajtmi v putách, čím v očiach verejnosti utrpela jeho dôstojnosť, osobná česť a jeho povesť, ako aj povesť jeho manželky, ktorá v Poliklinike

v Komárne má svoju ambulanciu (čl. 19 ods. 1 ústavy). V súvislosti s jeho zadržaním sa „podrobil ďalším trestnoprocesným úkonom, ako napr. účasti na vypočutí na Okresnom súde Komárno dňa 4. 4. 2002, verejného zasadnutia na Krajskom súde v Nitre dňa 5. 4. 2002 a 12. 4. 2002, čím okrem materiálnej škody bolo v rozpore s Dohovorom a Ústavou Slovenskej republiky porušené moje právo na slobodu“,

- okresný prokurátor 4. apríla 2002 podal návrh na vzatie do väzby sťažovateľa č. j. Pv 354/02-11, ktorý odôvodnil okrem iného tým, že „v súčasnosti je trestné stíhaný Okresným súdom v Komárne pre trestný čin vydierania, ktorého sa dopustil so zbraňou ... vzhľadom k tomu, že sa jedná o páchatel'a, ktorý pokračuje v páchaní závažných trestných činov, je u neho daný dôvod väzby uvedený v ustanovení § 67 ods. 1 písm. c) Tr. por.“, napriek tomu, že v súlade s § 2 ods. 2 Trestného poriadku nemohol na neho hľadieť, akoby bol vinný. Obdobne to platí aj pre odôvodnenie jeho sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu v Komárne (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 Tp 38/02 zo 4. apríla 2002, ktorým okresný súd návrhu okresného prokurátora na vzatie obvineného sťažovateľa do väzby nevyhovel a obvineného prepustil, pretože 12. apríla 2002 „prokurátor Krajskej prokuratúry v Nitre na verejnom zasadnutí na Krajskom súde v Nitre, sp. zn. 2 To 38/02, uviedol, že v plnom rozsahu sa pridrižiava odôvodnenia sťažnosti, ktoré uviedol okresný prokurátor v Komárne do zápisnice napísanej na súde I. stupňa dňa 4. 4. 2002“,

- okresný prokurátor návrh na vzatie do väzby odôvodnil okrem iného ďalej tým, že „napriek tejto skutočnosti sa dopustil trestného činu útoku na verejného činiteľa a opäť na zdôraznenie svojho agresívneho konania použil zbraň v danom prípade osobné motorové vozidlo, neváhal ním zraziť príslušníka obecnej polície pri výkone svojich práv, čím prejavil absolútnu neúctu k verejným činiteľom i k ľudskému životu ako takému“, napriek tomu, že v tomto konaní ešte súd právoplatným odsudzujúcim rozsudkom nevyslovil jeho vinu, a preto na neho nemohol hľadieť, akoby bol vinný (§ 2 ods. 2 Trestného poriadku). Obdobne to platí aj pre odôvodnenie jeho sťažnosti proti uzneseniu súdu o jeho prepustení, ktoré predniesol aj 12. apríla 2002 na verejnom zasadnutí na Krajskom súde v Nitre

(ďalej len „krajský súd“). Podľa sťažovateľa „argumentovaním tým, že proti mne sa vedie trestné konanie pred súdom za trestný čin vydierania a že som sa dopustil trestného činu útoku na verejného činiteľa, bola proti mne porušená zásada prezumpcie neviny vyslovenej čl. 6 ods. 2 Dohovoru a čl. 50 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky“.

Sťažovateľ nakoniec uviedol, že 3. júna 2002 požiadal Okresný úrad vyšetrovania v Komárne o umožnenie nazrieť do vyšetrovacieho spisu a vyhotoviť si na vlastné náklady fotokópie v súlade s § 65 ods. 1 Trestného poriadku, že následne okresný prokurátor, ktorému bol tento spis 3. júna 2002 zaslaný vyšetrovateľom s návrhom na podanie obžaloby, vrátil spis vyšetrovateľovi z toho dôvodu, že sťažovateľ nebol oboznámený s obsahom spisu podľa § 166 ods. 1 Trestného poriadku, že 24. júna 2002 preštudoval vyšetrovací spis a zároveň si vyhotovil na svoje trovy kópie spisov a že „až vtedy sa oboznámil s obsahom listín, ktoré sú priložené ako dôkaz č. 2 a 3“, t. j. list okresného prokurátora sp. zn. Pv 354/02-6 z 28. marca 2002, ktorým upravil vyšetrovateľa na zadržanie sťažovateľa (dôkaz č. 2), a návrh okresného prokurátora sp. zn. Pv 354/02-11 zo 4. apríla 2002 na vzatie obvineného sťažovateľa do väzby (dôkaz č. 3). Sťažovateľ v tejto súvislosti žiadal, aby „vzhľadom na oneskorené oboznámenie sa s obsahom spisu v dôsledku nesprávneho procesného postupu vyšetrovateľa a závažnosť a opakované porušenie jeho ústavných práv“ ústavný súd jeho sťažnosť neodmietol, ale ju prijal na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon (...).

Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 50 ods. 1 ústavy len súd rozhoduje o vine a treste za trestné činy.

Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: [písm. b)] zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom; [písm. c)] zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho

prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa obsahu sťažnosti je jej predmetom tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 1 dohovoru, práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 ústavy a o porušení zásady prezumpcie neviny podľa čl. 50 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru, ktorého sa mal dopustiť okresný prokurátor tým, že dal pokyn na zadržanie sťažovateľa z dôvodov, ktoré neustanovuje zákon a ktoré sú s ním v rozpore, že v dôsledku toho dva dni strávil ako zadržaný v cele policajného zaistenia (3. a 4. apríla 2002) a musel sa počas toho podrobiť vyšetreniu zdravotného stavu, na ktoré bol predvedený policajtmí v putách, a následne aj ďalším trestnoprosným úkonom (účasť na úkonoch okresného a krajského súdu 4., 5. a 12. apríla 2002), že ako dôvody väzby použil trestné konanie vedené proti nemu pred okresným súdom, v ktorom ešte právoplatným rozsudkom nebola vyslovená jeho vina, a že bez právoplatného rozsudku súdu vyslovil, že sa dopustil trestného činu útoku na verejného činiteľa.

Sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa o všetkých skutočnostiach, ktoré podľa obsahu sťažnosti zakladajú porušenie jeho základných práv podľa citovaných článkov ústavy a dohovoru, dozvedel najneskôr 12. apríla 2002, kedy sa konalo verejné zasadnutie na krajskom súde o sťažnosti okresného prokurátora proti

uzneseníu okresného súdu zo 4. apríla 2002 sp. zn. 1 Tp 38/02, ktorým nebolo vyhovelé návrhu okresného prokurátora na vzatie obvineného sťažovateľa do väzby a sťažovateľ bol zároveň prepustený na slobodu, a kedy krajský súd podľa § 148 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uznesením sp. zn. 2 To 38/02 zamietol sťažnosť okresného prokurátora ako neodôvodnenú. Ústavný súd nemohol brať do úvahy ako začiatok počítania zákonom ustanovenej lehoty na podanie sťažnosti okolnosť, že sťažovateľ sa oboznámil s vyšetrovacím spisom a vyhotovil si z neho kópie až 24. júna 2002, pretože ním označené listinné dôkazy (pripojené k sťažnosti ako príloha č. 2 a 3) boli pre počítanie tejto lehoty právne bezvýznamné. Zo zápisnice napísanej na okresnom súde 4. apríla 2002 vyplýva, že sudca pri tomto výsluchu sťažovateľa ho oboznámil s dôvodmi jeho zadržania a predvedenia na súd a že v rozhodnutí, ktoré je súčasťou tejto zápisnice podpísanej bez výhrad sťažovateľom, uviedol dôvody návrhu okresného prokurátora na vzatie sťažovateľa do väzby a dôvody, pre ktoré tomuto návrhu uznesením nevyhovel, ako aj odôvodnenie sťažnosti, ktorú prítomný prokurátor proti tomuto uzneseniu podal. Taktiež z uznesenia krajského súdu z 12. apríla 2002 sp. zn. 2 To 38/02 vyplýva, že sťažovateľ mal o týchto skutočnostiach náležitú vedomosť, lebo na verejnom zasadnutí pred krajským súdom, ktorého sa osobne zúčastnil, uviedol, že „skutočnosti uvedené v odôvodnení sťažnosti Okresného prokurátora v Komárne sú ničím nepodložené a nedokázané, účelové klamstvá“. Z tohto uznesenia krajského súdu ďalej vyplýva, že „na verejnom zasadnutí obvinený k celej veci predložil svoje písomné stanovisko, v ktorom uviedol, že konanie prebiehajúce na súde 1. stupňa ohľadne trestného činu vydierania, z ktorého je obžalovaný, nie je doposiaľ právoplatne ukončené a preto čin, z ktorého je obžalovaný, nemôže byť predkladaný ako skutočnosť pri posudzovaní dôvodu väzby v tomto konaní. Ďalej uviedol, že nie je pravdou, že by sa mal opätovne dopustiť trestného činu a to útoku na verejného činiteľa, nakoľko podľa príslušných článkov Ústavy SR o vine a treste za trestné činy rozhoduje len súd a nie prokurátor, pričom súd jeho vinu v tomto konaní ešte nevyslovil právoplatným odsudzujúcim rozsudkom. Podľa obvineného nie je pravdou, že v jeho osobe ide o páchatel'a, ktorý pokračuje v páchaní závažných úmyselných trestných činov, nakoľko doteraz nebol právoplatne

odsúdený za závažný úmyselný trestný čin a obsah obžaloby nie je konkrétnou skutočnosťou odôvodňujúcou obavu, že bude pokračovať v trestnej činnosti“.

Vzhľadom na to, že podstatou tvrdení sťažovateľa o porušení označených základných práv a slobôd sú skutočnosti, ku ktorým došlo najneskôr dňom 12. apríla 2002, a že v čase, keď bola ústavnému súdu predmetná sťažnosť podľa čl. 127 ústavy podaná, t. j. 10. júla 2002, už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom, bolo potrebné jeho sťažnosť posúdiť ako návrh podaný oneskorene.

Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní v senáte odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. októbra 2002